

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Slovenec že mori Slovenca — brata...
Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot
pod svetli soncem sužni dnovi!
(France Prešeren)

kje, domovina, si?
še pod triglavom, okrog karavank?
tu? preko mórja? in ni ti mejá?
(župancic)

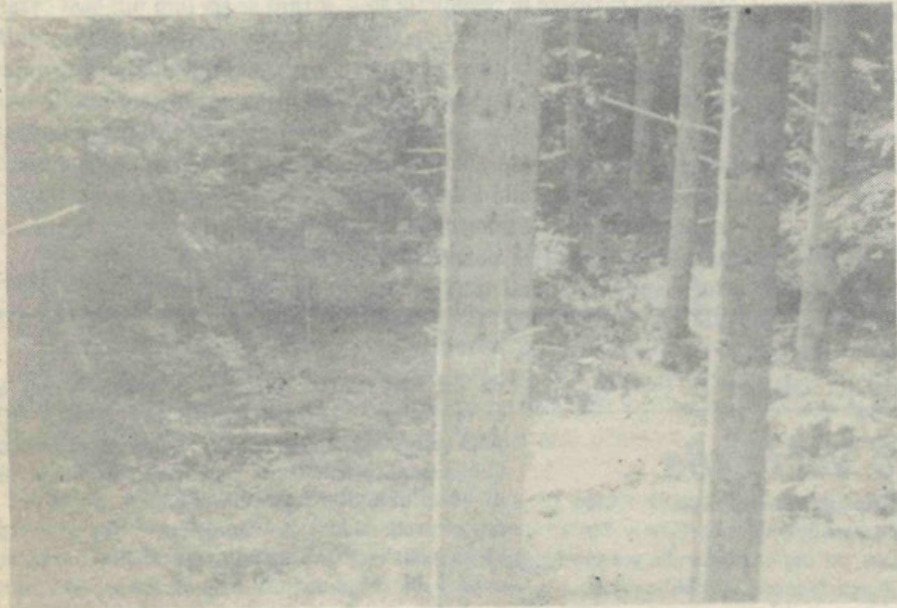
VOLUME XXXIV
LETNIK XXXIV

JUNI 1983

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE.
TORONTO, ONT., CANADA, M6G 2T5

NO. 6
ŠTEV. 6

NAŠ SPOMINSKI DAN

Največje masovno morišče v Kočevskem Rogu. Od tu so se po šestih dneh rešili trije domobranci.

Zadnja leta ljudje veliko potujejo v stari kraj. Letos pojdimo tudi mi; vsi tisti, ki še nikoli nismo šli na obisk. Ne po širokih cestah ali z modernimi letali. Naš obisk je svojstven, čisto drugačen kot so obiski tistih rojakov, ki so prišli za nami po kos kruha, ali samo zato, ker jih je zmikala Amerika. Kakšne globlje vsebine njihov odhod ni imel; nič niso pustili doma, malo so nesli seboj. Zato z lahkim srcem letajo domov in se spet vračajo, doma pa niso nikjer.

Z nami je bilo drugače. S sovražnim poudarkom nas imenujejo politične emigrante, a se niti ne zavedajo, kako častno spričevalo nam pišejo. Nikoli nismo nič imeli z ljudmi, ki so v imenu „svobode“ narodu prinesli toliko gorja in grobov. Se več, uprli smo se tem mednarodnim revolucionarjem, ne iz želje po prelivanju krvi, ampak iz spoznanja, da tisti, ki iz lažjo, krajo in umori oznanjajo bratstvo in svobodo, narodu ne bodo prinesli nič dobrega. Veliko je bilo trpljenja in žrtev, tudi krvavih, edino plačilo je bila zavest, da branimo svoj dom in svoje drage. Dom braniti nam je bila sveta dolžnost, zato se nismo bali partizanov in se tudi nismo ozirali na napade tujcev, ki našega položaja niso razumeli. Zmagovali smo v tem neenakem boju, ko razen svoje vesti na vsem svetu nismo imeli prijatelja in zaveznika. Samo združena zarota mednarodnega komunizma in zahodnega kapitalizma so nas oropali zmage nad največjim sovražnikom našega naroda. Niso upoštevali naše borbe, odrekli so nam pravico od življenja, ukradli so nam priborjeno svobodo, oblast pa so dali v zakup morivcem. Morali smo v svet. Težka je bila ta pot, saj smo s seboj nesli ranjeno domovino, trpeče spomine in mladostne upe, sploh vse, kar je dajalo vsebino življenju pod domačo streho. Potem sta si segla v roko angleški vojak in slovenski komunist, prodala slovensko svobodo in uničila tiste, ki so za to največjo vrednoto toliko žrtvovali.

Posledica te zločinske kupčije je naša 14. postaja. Te se vsako leto spominjamo, ko je domovina odeta v cvetje in vse diha življenje. Tako tudi letos. Pojdimo med domače hribe in skozi naše vasi, seveda samo v duhu, da ne oskrunimo spomina na naše brate, ki so odšli brez pozdrava. Naša pot bo brez besede, kakor romanje v svete kraje. Da ne zaidemo, se držimo njihovih krvavih stopinj, ki so pred osemtridesetimi leti prekrizale našo zemljo in jo za vedno posvetile.

Začnimo v Področci in v Pliberku pod Peco. Tu so bili izdani in prodani za ceno Koroške. Nič se ne bojmo, saj nočoj hudobija nima moči. Le pogumno čez mejo, do Jesenic in čez Slovenske Gorice. Tu so naše prve postaje. Pomislimo na razočaranje, ki je napolnilo duše domobrantskih bataljonov do take mere, da ni bilo prostora za solze in strah, le misel na Boga jih je pripravljala na najvišjo žrtev. Ne pozabimo, da že hodimo po krvavih sledih, ki vodijo na vse strani.

Kdo bi naštel vse kraje kjer so v tistih dneh klali to razbičano mladost! Odprte ceste, zakotne vasi, samotne steze, struge naših voda in skrite kotanje gozdov vse so namočene z bratsko krvjo, kajti ubijanje brez odgovornosti je bilo tajno povelje dneva. Posebno vidni sta dve krvavi črti preko naše zemlje: prva se vleče čez Jesenice, skozi Kranj, Škofjo Loko in Št. Vid proti Kočevju, druga preko Maribora, Slovenjgradca v Teharje, od tam pa v jaško okoli Trbovlja. Prva je v glavnem delež Gorenjcev in Notranjcev, druga zadnji marš naših udarnih bataljonov. V Poljanski dolini padajo Gorenjci, ker za utrditev zmage novega reda se je tako mudilo pobijati, da na prevoze ni bilo mogoče čakati. V Podutiku koljejo ranjene, z noži so se spravili nadjne, da bi streljanje ne razburjalo Ljubljane. V Teharjih vidimo široke dere, kjer na soncu končujejo dojenčki; kleti po vojaških bunkerjih so polne mesarskih kavljcev, na katerih so viseli oficirji, ko so jim lomili ude, iztikali oči in rezali jezike; naša dekleta morajo skozi strašne pohotne orgije podivjanih partizanov, potem pa jih počasi končujejo s strelji v prej oskrunjene dele telesa. Vse to je le predigra za glavni obračun.

Brez besede se vlečejo kolone brez sodbe obsojenih na smrt. Samo tu in tam vzdih ob pogledu na dom ali ob misli na svoje. Zabranjen pogled v oči bratu

ali prijatelju, prepovedane besede so zvenele kakor pozdrav in oporoka: „Če kdo ostane živ, povej našim, da sem bil vrnjen!“... Nič drugega, nobenega obžalovanja, samo popolna predanost ideji in Bogu.

Kaj se je godilo v jarkih za Teharjem, v zapoščenih rudnikih okrog Trbovlja in Velenja, v kraških jamah Kočevskega Roga — o tem je celo pisati težko. Tisoč teles je padlo v eno samo jamo v eni sami noči! In Smrt je tako kosila od zadnjih dni maja do konca junija, ko je bilo to najvažnejše poglavje revolucije v glavnem končano. „Slovenec že mori Slovenca — brata...“ toda „Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnevi!“ bi moral spet zapisati Prešeren, tokrat z velikimi črkami.

To je naša zgodba, ki je po grozi in zverinstvu nedoumljiva človeškemu srcu, za to ne bo nikoli opisana v vsej potankosti. Kar so komunisti počeli z našimi brati, si je mogel izmisliti samo Satan. Ali je zato kaj čudno, da se še danes, po osemtridesetih letih pred svojimi žrtvami trese ves junaški partizanski svet! Lahko je bilo mesariti izdane, razorožene, zvezane in do smrti pretepeane domobrance, svoji vesti pa ne morejo uiti. Zanje ni več miru. Posledica zločina je nemir, ki ga more ublažiti le priznanje in kesanje. Tega pa v komunističnem slovarju ni. Ko je življenje le preveč nabita prividov, katerih niti pijača več ne utopi, sicer govore o napaki [ne o krivdi], v resnici pa je vse le nadaljevanje revolucionarne laži, ki odpušča tistim, katerih nimajo v krempljih in pobija vse, katere dosežejo. Dokaz za to so mnogi zahrbtni umori po zahodni Evropi.

Pa bo prišlo tudi do priznanja in še več...
V Rogu smo, pri svojih, ki so padli, da mi živimo. Zgornji sliki nam kažeta kraj največjih morišč v Kočevskem Rogu. Prva, z razbitimi skalami na levi, je največji grob. Sodijo, da je bilo v to jamo pahnjenih nad 12.000 žrtev: domobrancev, srbskih dobrovoljcev in civilistov. Druga je desno od prve. Manjša je, a je služila istemu namenu, ko je bila žeja po krvi tako silna, da eno žrelo ni moglo sproti požirati nesrečnih žrtev; verjetno je tudi, da je to grob izbranih za posebno mučenje, ali tistih z zlatimi zobmi, katere je bilo treba prej izbiti iz ust.

Iz velike jame so se rešili trije, tudi od Hrastnika se je enemu posrečilo pobegniti. Tako se je po božji volji zvedela resnica o komunističnem „bratstvu in svobodi“, katero so skušali pred narodom skriti. Že med streljanjem in posebno še po opravljenem klanju, so brezna večkrat minirali, nazadnje pa z buldozerji izravnali zemljo, ba zgodovini zavežejo oči. Pa so se v svojih računih uštel.

Mi vemo in svet ve za te množične grobove. Ne moti nas, če mlade smreke zdaj rastejo na teh moriščih, a to še ni zadnja preureditev tega kraja. Sem bo nekoč romal narod od vseh strani, kakor so bili v ta brezna zmetani fantje iz vseh krajev naše domovine. Svoja življenja so dali za narodne svetinje in vero in s tem postavili temelj novi, pravičnejši Sloveniji. Kdor ta temelj prezira in ga ne ceni, temu bodočnost našega naroda ni mar.

O, kako velika žrtev našega naroda, o, kako strašna krivda edinih pravih izdajavcev našega naroda — komunistov! Eno kot drugo je s človeško pametjo nemogoče doumeti, ostane pa v Božjih načrtih, katerih ne poznamo. Ko majhni in slabotni občudujemo junaštvo naših bratov, s katerim so sprejeli to največjo žrtev, in obenem skušamo razvozlati smisel tega barbarskega klanja, ne prihajamo več solzavih oči, tudi ne kot boječi premaganci; prihajamo zahtevati pravico, hočemo svobodo živim in mrtvim, zahtevamo priznanje velikega zločina in tudi priznanje, da je bila OF od prvega dne do danes laž in zločin. Danes, na naš narodni dan, zahtevamo vrnitev časti vsem tistim, katere je zloglasna OF pobila. Dokler tega ni, tudi žegna ne bo; udarniško in zastojno delo ne bo imelo haska, petletke se bodo še naprej spreminjale v prekletke, dokler ne bo konec zločinskega režima, katerega znak sta srp in kladivo, geslo pa; rop, požog, umor.

Čudno danes šušti v krošnjah dreves. Ni vetra, le glas se trese kot struna in v skalah bobni. Je kakor tožba pozabljenih duš; ne tožijo nad nezasluženi ranami, ne jokajo za ubito mladost. Na nas kažejo, skoro obtožujejo naš strah pred ljudmi in žrtvami, štejejo naše razbite vrste...

Ponoči, med enajsto in dvanajsto uro, na neblagoslovljenem pokopališču slovenske mladine, med listjem in praprotoj, se nam odpirajo ušesa, da slišimo

Manjše brezno, ki je bilo levo od prvega. Obe sta bili posneti 25 let po moriji.

Med SLOVENCİ

TORONTO

HORSE SHOWS

at Albion Hills
May 22, June 19, July 17,
August 21, September 18

Cheer on your favourite rider when the Rambling Hills Riding Club holds horse shows at Albion Hills Conservation Area, near Bolton, on May 22, June 19, July 17, August 21 and September 18.

From 10 a.m. to 6 p.m., watch the horses participate in full halter classes, performance events and games. The youth and open performance events include classes such as, Western, English, pleasure, horsemanship, trail, barrel race, pole bending and open jackpot.

The fun takes place in the Elmview Area. To reach Albion Hills, go 8 km north of Bolton, on Hwy. 50. Parking is \$3 per car.

RADIO TELEMETRY AT KORTRIGHT

Instead of listening to your favourite radio station, tune into the movements of two raccoons at the Kortright Centre for Conservation, near Kleinburg.

On Saturdays and Sundays, June 4 through 26, you can learn about "Radio Telemetry", between 10 a.m. and 4 p.m. Using a directional radio receiver,

follow the "beeps" to locate the raccoons that have been fitted with radio transmitter collars.

The Kortright Centre also features a Nature Book and Gift Shop and a Café for light refreshments.

To reach Kortright, go north on Hwy. 400 to Major Mackenzie Drive, west to Pine Valley Drive, then south.

the metropolitan toronto and region conservation authority
5 shoreham drive - downsway orzario m3n ls4 (416) 661-6600

● Nas rojak, lastnik hotela "Bled" znance in rojake. Kličite ga po telefonu: 447-4332.

Vinko Levstik iz Rima, bo v Torontu od 5. junija naprej! Zeli srečati

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates

\$12.00 per year

\$1.00 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvič v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12.-, za Argentino 750.- pezov, za Brasilijo 150.- kruzeirov, za Angiljo 60.- šillingov, za Avstrijo 160 šillingov, za Avstralijo 10.- avstr. š., za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1800.- frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva nazranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

ontario place

Re-opening marks 13th season for Ontario Place

Šahovski turnir

20 slovenskih šahistov je tekmovalo za naslov slovenskega prvaka v Ontatio dne 29. maja 1983 na lovski farmi v Allistonu. Prvo mesto in lep pokal je letos osvojil naš prekmurski rojak G. Ignac Vučko. Prvak brzoturnirja istega dne pa je bil G. Želko Rozman.

Poročevalec

● 80 let!

V najožjem krogu svoje družine, žene Jožefe in sinov Engelberta in

Franka, slavi te dni 80 letnico nadvse uspešnega življenja znani g. Engelbert (Bertl) Markovič, ki se je rodil v Sti Vidu pri Stični, sredi lepe Dolenjske: junija 1903. Medvojne razmere in revolucija so napotile tudi g. Markoviča na pot begunstva, kot toliko drugih Slovencev, leta 1945 v Austrijo in končno leta 1948 v Kanado. Družina mu je mogla slediti šele leta 1957, pač v skladu z domovinskimi razmerami. Zanimivo je, da je g. Bertl skupaj z pokojnim J. Petričem bil ustanovitelj enega

prvih slovenskih podjetij v Ontatio, ki se je bavilo z izdelovanjem cementnih izdelkov. To so bili takorekoč pionirski časi, ko je bil uspeh težko dosegljiv, na drugi strani so pa tudi bili časi čvrstege dolarja. K Čepemu jubileju pristrčno čestitamo in želimo da bi slavljence še srečavali vedno nasmejanega in dobre volje pri mnogih slovenskih prireditvah.

Poročevalec

mladika LETO XXVII - ŠTEVJ2/3

V slovenska obzorja in čez

Mogoče ne veste, da...

- da je šele po štirih desetletjih smela iziti v Sloveniji knjiga o koncentracijskem taborišču v Dachau, katero je kmalu po vojni odmevalo v znamenju — v glavnem insceniranem — ljubljanskem procesu...
- da imenovanje novega goriškega nadškofa Bommarca baje ni prišlo po normalni poti preko zadnevne vatikanske kongregacije, ampak naravnost od samega papeža...
- da je glasilo ljubljanskih neomarksistov NOVA REVIJA (št. 7-8) tvegala zaplembo z vrsto zelo pogumnih sestavkov o Edvardu Kocbeku...
- da se slovenski manjšini v Porabju v komunistični Madžarski ne godi nič bolje kakor Slovincem v parlamentarni Avstriji in Italiji...
- da je prof. Martin Jevnikar v Izvestju tržaških srednjih šol, ki je pravkar izšlo, v daljšem sestavku prikazal lik zaslužnega, a pozabljenega tržaškega kulturnega delavca Ferda Kleinmayrja...
- da so ameriški astronomi odkrili novo »črno luknjo« v nepredstavljeni razdalji 180.000 svetlobnih let...
- da se zadnje čase v Ljubljani krsti približno komaj petina rojenih otrok...
- da je italijanski tržaški pesnik Umberto Saba, čigar stoletnica rojstva poteka letos, spremenil svoj priimek Poli v Saba iz hvaležnega spomina na slovensko dojiljo Pepo Šabac...
- da je reška hrvaška založba »Otokar Keršovani« morala na višji poseg odpustiti dva svoja vodilna uslužbenca, ker sta dopustila objavo knjige srbskega pisatelja Dobriše Čosića »Stvarno i moguće« (Stvarno in možno)...
- da je v strokovno teološko komisijo, ki naj preišče nenavadno dogajanje v Medjugorju v Hercegovini, bil pritegnjen tudi slovenski jezuit Radogost Grafenauer...

Naš spominski dan

Nadaljevanje s prve strani.

kar nam je bogata tujina že zdavnaj ubila. In vem, da je namenjeno prav nam. Takole zdihujejo glasovi, ki plavajo nad jaso, ki je bila takrat namočena s krvjo: Koliko vas je še, ki še mislite na nas? Zakaj jih je toliko od vas pozabilo na obljube in prisege, ki ste jih izrekli zaradi nas? Kaj vendar še pričakujete od nas, ko zase nismo obdržali niti kaplje krvi? Zakaj jih toliko prihaja domov, se klanjajo na levo in desno, samo našega spomina jih je sram? Zakaj jih je med vami vedno manj, ki se upajo zapeti libero, ne na našem grobu [tega ne zahtevamo], ampak vsaj v naš spomin? Zakaj jih je vedno več, ki niti zdaj, ko je v sami Ljubljani vedno več tujcev, ki niso tujci, ampak načrti uničevalci našega naroda, ne vidijo, da komunistična revolucija nikoli ni bila borba za narod?... Še in še dihamo tožbe v mladi les. Za Gorjanci že vstaja dan.

Dani se. Vzdravimo se tudi mi. Odrzimo farizejstvo in iskreno priznamo: veliko smo se spremenili, pozabljamo na tiste, ki so za nas doprinesli najvišjo žrtev. Zavračamo idejni temelj svobode in sreče; sanjamo, da nam bodo lepšo bodočnost pridobili drugi. Nočemo sprejeti nauk zgodovine, da kdor svoje narodne preteklosti ne ceni, lepše bodočnosti vreden ni. In kateri narod more svetu pokazati večjo hrabrost, večjo jasnost idej, kot naši mali slovenski rod? Ni ga naroda pod nebom, zato ima tisti, ki odpada, večji greh. Zapomni mo si, da brez žrtev ni bodočnosti, zato ne pričakujemo veliko od nemoralnega, skorumpiranega zapada, ampak glejmo tja, kjer imajo ljudje še smisel za žrtve in Božje zapovedi. Samo to je pot v lepšo bodočnost; dosegli jo bomo, čo je bomo vredni. Tega spoznanja se hodimo učiti v Kočevski Rog...

2. **Early Developers:** by the editors. Portraits and brief text: Selkirk's interest, Talbot, Donlop, The Canada Company.

3. **Rebels and Loyalists 1837:** by Dr. Colin Read. A Loyalist tradition developing, becoming institutionalized, usurped by those without Loyalist roots, i.e. Strachan, Gowan, James McNabb of Belleville, the Dennisons of Toronto.

4. **Canada West:** by Ms. Jan Noel. Era of progress, expansion of commerce, St. Lawrence canals, railway building. Changes in administration, from district governments to the Baldwin Act.

5. **Districts, Counties and Townships:** by the editors, and Mr. Brian Land. A series of maps and short writeups on when the counties were formed.

Better protection for workers.

2. **The Hand that Rocked the Cradle:** by the editors. Changing status of women, their work during the war, suffrage.

3. **The Great Depression:** by Dr. Michiel Horn. "Quint fever" brightened a severe depression.

4. **Famous Ontarians:** by Mrs. Elizabeth Hancocks. Stories on a selection of Ontarians who have contributed to the provincial and national scene.

Part VI: Modern Ontario

1. **Royal Visits:** by Mr. Garry Toffoli, and Mr. Arthur Bousefield. Why are royal visits such a success? Why are books on the royal family bestsellers? Story on some Canadians who have been directly involved with the royal family.

2. **New Faces:** by Dr. Freda Hawkins. With the impact of post-war immigration, Ontario becomes full-circle. The scale is larger, but the effect is about as far-reaching as in 1784.

3. **The Arts:** by Mr. Donald Blake Webster. Music, theatre, painting, architecture.

4. **The Leaders:** by Mr. Brian Land. Provincial leaders from Haldimand to Davis: 1784-1984.

Part VII: Partners in Growth

By Mr. George Hancocks. The history of Ontario is closely tied to the development of commerce and industry in this province. For this reason, business organizations from across the province are invited to include their corporate histories in this section, thereby representing a broad cross-section of industry in Ontario. By telling the stories of selected companies, these business biographies will trace the evolution of an organization from its founding to the present.

Part IV: Maturing

1. **Westminster in the Wilderness:** by Mr. Arthur Bousefield. The different capitals, final selection of Ottawa, Confederation.

2. **New Ontario: The North 1884:** by Dr. Laurel Safton MacDowell. The North unites with the South, background developments leading to the expansion of the province.

3. **The Rise of Bay Street:** by Dr. Michael Bliss. Tied to mining. Histories of important entrepreneurial families.

4. **Influence of the Church:** by Rev. John F. Allan and Dr. Sarah Keith. In this era many of the great churches were built.

5. **The School Promoters:** by Dr. Paul Axelrod. Growth of the educational system.

Part V: Liberalizing Trends

1. **The Voice of Labour:** by Dr. Laurel Sefton MacDowell.

ČE SO PREPOZNI, LJUDJE LAHKO IZGUBIJO ŽIVLJENJE

Ob nezgodah postane čas življenske važnosti in vsaka sekunda je dragocena. Zato pomnite, če slišite sireno na cesti ali vidite prižigajočo se luč gasilnega tovornjaka, rešilnega ali policijskega vozila, da je verjetno življenje nekoga v nevarnosti in zato morate upoštevati naslednja navodila:

- ◆ Vedno morate ustaviti svoje vozilo čim bližje roba ceste in v stran od vsakega križišča.
- ◆ Ne smete slediti gasilnemu vozilu bližje kot 150 metrov (500 čevljev), če isto vozi na torišče požara ali nesreče.

S HITRIM „ODGOVOROM“ LAHKO REŠIJO ŽIVLJENJE.

Ministry of Transportation and Communications

James Snow, Minister
William Davis, Premier

Nekaj ugotovitev o Dolomitski izjavi

Kot je znano, so Osvobodilno fronto slovenskega naroda ustanovili kot zvezo treh samostojnih skupin. Vanjo so vstopili Komunistična partija Slovenije, levo krilo Sokolov in krščanski socialisti. Od začetka je vsaka skupina ohranila svojo organizacijo, svoje aktiviste, svoj notranji program. Skupno je bilo le vrhovno vodstvo, ki ga je sestavljala Izvršni odbor OF. Krščanske socialiste je v njem zastopal Edvard Kocbek.

To sodelovanje pa na terenu ni bilo zmeraj idilično. Partijci niso zaupali krščanskim socialistom, zato so jih povsod kontrolirali ali bojkotirali. To priznavata v raznih poročilih tako Edvard Kardelj kot Boris Kidrič.

Boris Kidrič se je posebno jasno zavedal potrebe in koristi povezave s krščanskimi socialisti prve čase OF. Takole piše: »Da utrdimo pozicije za nas ugodnih procesov v tej skupini (krščanskih socialistov), se zelo trudimo za odbore delavske enotnosti, kjer sodelujejo tudi njihovi delavci, ki jih je še vedno nekaj. V sedanjem položaju oboževanega nastopa bele garde in njene demagogije s katoliško vero so krščanski socialisti za nas prava »zlata jama«. (Jesen 1942, str. 589).

Iz tega izhaja, da je bilo mesto za delo krščanskih socialistov med vernim prebivalstvom.

Kljub temu jim partijci niso zaupali in so jih stalno kontrolirali. Tako piše Jože Penca v Naših razgledih z dne 25. marca

letos: »Te kontrole ni manjkalo«. In omenja neki sestanek, ki ga je sklical Jože Brejc za aktiviste iz skupine krščanskih socialistov v Bogneči vasi pri Trebelnem 19. in 20. februarja 1943. »Na sestanek je prišel tudi neki tovariš, ki je bil k nam vrinjen, da bi prisluškoval.«

V takšnem vzdušju je prišlo do »Dolomitske izjave« dne 1. marca 1943. Tako se imenuje dogovor, ki so ga sklenili v Izvršnem odboru OF in s katerim sta se skupini levih Sokolov in krščanskih socialistov odpovedali svoji lastni organizaciji, torej svoji samostojnosti in priznali, da sme v OF samo komunistična partija ohraniti svojo samostojnost in s tem vodstvo OF.

Kako je ta sklep, ki ga je za krščanske socialiste podpisal Kocbek, presenetil njegove somišljenike v bazi, pričča isti Jože Penca, ki piše: »Sredi marca 1943 so se pojavili v Ravnacih v Beli krajini Jože Brilej, Janez Stanovnik in skoraj ves aktiv krščanskih socialistov novomeškega okrožja. Prišel je pa tudi partijec Ivan Novak-Očka, sekretar belokrajinskega okrožja. Izjavo je prebral Brilej, potem se je začela razprava, ki je bila od časa do časa zelo burna. Zavzeli smo stališče, da Izjave kot take ne sprejmemo, oziroma da jo sprejmemo takoj brez pridržkov, če tudi KPS ukine svojo organizacijo in smo vsi samo OF.«

»Očka« je bil ves čas razprave tiho, proti koncu se je pa oglasil: »Ja, fantje, sprejmite Izjavo tako, kot je, če ne, pa imamo tudi druge argumente.« To je povedal v takem tonu, da nam je bilo takoj jasno, da so ti »drugi argumenti« lahko

Slovstveni kritik prof. Franc Vodnik je pred kratkim izdal delo MISLI IN PRESOJE. Iz njega ponatiskujemo nekaj misli o slovenstvu:

Vsak narod je poklican, da izpolni v zgodovini njemu dano nalogo. Zaradi tega je tudi vsak posameznik dolžan spoštovati svoj in tudi tuj narod. Narodni šovinizem je prav tako nemoralen kakor nespoštovanje ali odpad od lastne narodnosti.

Nedvomno sam jezik še ne zadostuje za razlago tega, kar imenujemo narod. Narodnost je resničnost najrazličnejših dejstev duhovnega, socialnega, gospodarskega in političnega značaja. Vendar nam pa jezik ni dan samo zato, da se sporazumevamo drug z drugim, ampak je predvsem izraz našega duševnega življenja.

Materin jezik nam odkriva svet v nas samih in zunaj nas, on je — bi lahko rekel — posrednik med človekom in človekom, pa tudi med človekom in svetom. Jezik je tako sestavni del našega bitja, naše osebnosti, in zato nam je drag in ljub. Materin jezik pa je še prav posebno velika, dragocena vrednota zato, ker ustvarja najmočnejšo vez med ljudmi istega naroda. Jezik je tisto, kar nas Slovence najtesneje druži z veliko, nedeljivo celoto, in sicer ne le tiste, ki prebivamo na naši slovenski zemlji, ampak tudi vse tiste, ki prebivajo v tujini. Zato vsak narod tako spoštuje in ljubi svoj jezik in ga je, če je v nevarnosti, pripravljen tudi braniti. Tako dela vsak narod, ki se zaveda, da pomeni izguba materinega jezika — narodno smrt.

Nekateri brez zadrege ali sramu tujčujejo in tako razkazujejo svoje domišljavo »svetovljanstvo«, a s tem razodevajo pravzaprav svoj manjvrednostni kompleks. Kajti — to resnico je zapisal že Dante — samo duševne reze podcenjujejo svoj jezik.

Poglavitna stvar je človekov odnos do jezika. Iz napačnega odnosa izvirajo površnost, malomarnost, ravnodušnost, brezbržnost, podcenjevanje ali celo miselnost, češ da je slovensčina manjvreden jezik. Vse to pa med drugim pričča tudi o pomanjkljivi narodni zavesti.

Kdor se ne zaveda, da je jezik najmočnejše potrdilo narodne samobitnosti, s tem pa tudi neodfujijska podoba njegovega osebnega bivanja, ta se tudi ne zaveda odgovornosti, ki je s tem povezana, in mu jezika in njegove usode ni mar.

Biti narodno moralen bi se reklo, biti narodno zaveden, narodno ponosen, narodno pošten, narodno delaven, narodno zvest. Dvojna morala je eden poglavitnih vzrokov, da ljudje nimajo v sebi etične hrbtnice, poštenosti in ponosa, in se uklanjajo ne le najmanjšemu pritisku, ampak celo sami — zaradi gole koristi — služijo stvari, ki je domovini v kvar.

samo »matilda«, (tj. brzostrelka). Razprave je bilo konec, odpravili smo se na Lokvico, se ga pošteno napili in se drugi dan poklapani razšli, zavedajoč se, da se ne da nič spremeniti. (»Naši razgledi«, 25. 3. 1983, str. 162).

Z Dolomitsko izjavo je bila likvidirana OF kot koalicija treh enakopravnih skupin, da je ostalo mesto samo za komunistično partijo Slovenije (takrat izrazito stalinistične). »Nato smo se ga pošteno napili.« Saj bi sicer krščanski socialisti ne bili pravi Slovenci.

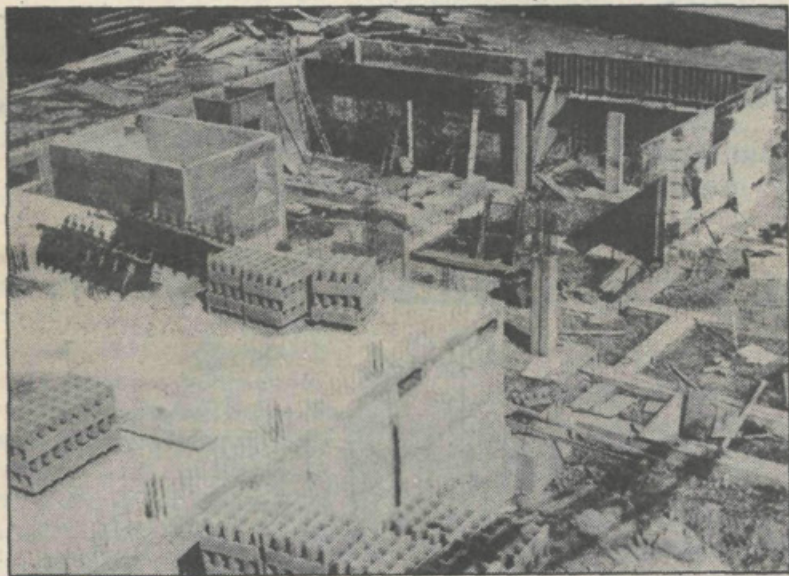
Zbiranje denarja za tiskovni sklad Slovenske Države

Zivimo v prehodnem času, v pomembni zgodovinski prelomnici, ko se polagajo novi temelji in začetavajo nova pota bodočega mednarodnega sožitja. V tem globalnem prizadevanju po osebni svobodi, samoodločbi narodov in mednarodni strpnosti, ima svojstveno nalogo in poslanstvo tudi list Slovenska Država, edini, vztrajen in dosleden klicar slovenske svobode in državne neodvisnosti!

Ta širokopotezna zamisel pa potrebuje vsestransko pomoč in sodelovanje. Obračamo se na vse naročnike Slovenske Države, na somišljenike slovenskega državnega gibanja in dalje na vse one Slovence, ki jim ni vseeno, v kakšnih okoliščinah živi slovenski narod, da velikodušno, po svojih najboljših močeh, prispevajo v tiskovni sklad Slovenske Države!

Vsem tudi sporočamo, da smo odprli posebni poštni predal, ki vam je odslej na razpolago za plačevanje oglasov, naročnine in darov v tiskovni sklad. Prav tako pa lahko naslovite eventualno pošto za urednika na isti poštni predal, ki je: „Slovenska Država“ Willowdale, Station A P.O. Box 393. Ontario Canada M2N 5T1 Uredništvo in Uprava SD

Naš Tednik - 5. maja 1983

Novi Mohorjev dijaški dom

V prvem tednu v aprilu je Mohorjeva družba pričela graditi nov dijaški dom za fante na 1,3 ha obsegajočem zemljišču blizu gradu Welzenegg. Gradnja hitro napreduje in je tako zagotovljeno, da bo novi dom odprt s pričetkom šolskega leta 1984/85.

Dom bo oddaljen približno 10 minut od Slovenske gimnazije. Kot dosedaj, bomo tudi v novem domu, ki bo zgrajen po najnovejših smernicah pedagogike, polagali veliko pozornost na versko vzgojo dijakov.

V stalnem sodelovanju s starši in profesorji bodo vzgojitelji vse storili, da vzgojijo koroškimi Slovincem veri in narodu zvesto inteligenco.

Vzgojne skupine bodo dosti manjše kot v Marijanišču, kjer so zelo tesni prostori.

Tudi za športno udejstvovanje bo dovolj možnosti. Dom ima lastno igrišče. Poleg tega bodo še klubski prostori in dnevne sobe za oblikovanje prostega časa.

Mag. Ivan Olip
odbornik Mohorjeve družbe in profesor veronauka

Pismo škofu dr. G. Rožmanu ob stoletnici rojstva

Objavljamo pogumno in za razmere v Sloveniji nenavadno pismo, ki ga je objavil »Bilten«, verski časopis za študente in izobražence v Ljubljani v letošnji 8. številki. Glasi se:

Pustiva pri miru politiko, stalinizem, domobranstvo. Naj sodi zgodovina.

Jedro Vaše eksistence je bilo drugod: v Vaši duhovniški in škofovski službi, v kateri ste storili ogromno dobrega, tudi to, da ste šli na prošnjo mame narodnega heroja Toneta Tomšiča prosit okupatorske oblasti za njegovo oprostitev, a ste naleteli na gluha ušesa.

Kot predšolski otrok sem doma opazoval Vašo sliko, ko so se na podstrešju v slami skrivali partizani, in dobil po Vašem obrazu prvi vtis o škofu: dostojanstvene poteze, blag pogled, mir, dobrot.

Ko ste leta 1959 umrli, je Vaš naslednik škof Vovk hkrati z brzojavko o Vaši smrti dobil od oblasti ukaz, da ne sme za pokojnim opraviti nobene javne molitve, da ne smejo zanj zvoniti, da sploh na noben način ne sme vernikom in duhovščini sporočiti smrti pokojnika in ga priporočiti v molitev.

Zakaj smo še danes, štiriindvajset let kasneje, tako plašni, da v za to poklicanem verskem tisku popolnoma zamočimo ljubljanskega škofa, ki je kot človek mogoče imeti tudi napake, a nimamo nobene pravice odrekati se spominu nanj, ki je kot duhovni pastir petnajst let pasel božjo čredo ljubljanske škofije, potem pa še štirinajst let oskrboval zdomske Slovence?

Gospod škof, pomagajte nam, da se bomo odpovedali temu namišljenemu obveznemu sovraštvu bodisi do Vas bodisi do kogarkoli, ki je drugače mislil kot Vi.

dr. Rudi Koncilija

Katoliški Glas 19. 5. 1983

IZ PAVLIHE

Cene, ki visoko letajo, nikoli nizko ne padejo. Cene so samo ocene današnje vrednosti življenja.

Večkrat mislim, da trgovci višajo cene samo zato, da bi imeli humoristi o čem pisati. Kdor laže, ni nujno, da krade. Lahko samo jemlje.

Tudi malemu človeku ni težko zadajati nizkih udarcev.

Naš delovni človek je podoben uri: hitro se ustavi, če ga dovolj ne naviješ.

Laž ima kratke noge, če se ne vozi z mercedesom.

Če bi ljudje imeli namesto jezika radirko, bi nekateri samo radirali.

Vse mine, razen človeška neumnosti, ki je večna.

Poznam tovariša, ki daje vtis razrednega sovravnika, kadar se postavi pred svoje premoženje.

Ni ga v domovini kraja, kjer se ne bi že razpasla kraja.

Ohranjanje tradicij: V Ljubljani so ustanovili „kavno društvo“. Cilj, oziroma namen tega na novo ustanovljenega društva je predvsem ohraniti spomin na lepe čase, ko sta se pri nas še na veliko cedila med in kava.

Potrošnikov izdihljaj: Ko bom pa velik, bom nosil še vedno plenice — zaradi pomankanja toaletnega papirja...

Da se ne pozabi: Mladinsko lutkovno gledališče je v počastitev lanskega kongresa Zveze Komunistov Slovenije vpriporilo „Kozlovsko sodbo v Višnji gori.“

Zakaj bi se boril, ko pa so drugi že zmagali. Lekcija iz fizike družbenega dogajanja: Etatizem je monopolizem krat centralizem na kvadrat.

Kdor malo dela in mnogo melje, nikoli ne je samo kruh in zelje.

Prvi pri jedi, prvi pri pijači, zadnji pri plači. Mrtvi siromaki ležijo vedno na parah, bogataši pa na milijonih.

Questionnaire for the Progressive Conservative Leadership Candidates on the subject of Multiculturalism in Canada

A succinct questionnaire has been sent to all declared candidates for the leadership of the Progressive Conservative Party of Canada. The questionnaire has the support of member organizations which represent Canadians of the ethnic communities from across Canada.

The purpose of this questionnaire is to establish the positions of the candidates on the subject of multiculturalism, as one of them may well be Prime Minister of Canada in the near future. Based on the fact that approximately one-third of Canadians are of heritage other than English or French, it is hoped that the subject of multiculturalism will be given due consideration in this race.

The questionnaire was sent to the candidates on May 19 and they have been asked to respond no later than May 30. The responses will then be compiled and issued to the media on June 2. The results will be published in advance of the convention to allow free and open debate on this matter prior to voting day.

Meeting with McCaffrey

The Council Board of Directors met recently with the Hon. Bruce McCaffrey, Minister of Citizenship and Culture to consult with him on the direction of Ontario's multicultural policy in view of the ministry's shift of emphasis from multiculturalism to citizenship.

In answering, the Minister explained that the change was an attempt to broaden multiculturalism, and make it part of day-to-day responsibilities rather than looking at it in isolation. The Minister also informed the Board of his Ministry's plans for 1984, Ontario's bicentennial. The theme will be "celebrating together." He also touched upon increased support for English as a Second Language, citizenship classes, and a proposal for mini-Welcome Houses across Metro Toronto.

On the issue of appointments to the Ontario government agencies and other bodies, the Minister invited the Board members, and indeed community leaders, to write to him directly when openings come about.

SLOVENIJA 40 LET mladika

»A SOCIALISMO CONDITO«?

»... Naše gostilne in restavracije so postale beznice, v katerih vlada in ukazuje nasilje, pijani in primitivni posamezniki. Naši vlaki, ki so bili pred vojno zgled urejenosti in čistote, so zdaj le še premikajoče se točilnice, v katerih vladata kvanta in surovost, v vagonih pa se kopičijo izmečki in iztrebki človeških teles. Naši parki in mestne ulice so smetišča, ki se dvigajo proti nebu. Naše reke so kanali,

po katerih teče umazanija. Naši razgovori pa so le še zaporedje prostaških besed, kletvic, vzklikov zmerjanja. Nikjer ni več tišine, ne miru, ne lepote... Žal tudi naša proti kulturi, morali in duhovnosti usmerjena šola ničesar ne da mlademu človeku, podari mu le športne, manifestativne, gospodinjske, lovske in tehnične iluzije...« (Bojan Stih, Sodobnost, 2, 1983, str. 167).

ANTON'S AND SON MEAT MARKET

ANTON BAVDEK

Imamo domače prekajeno meso, klobase, krvavice, kisle zelnate glave, kisko repo, konzerve iz Jugoslavije, piškote, kavo, Radensko slatino in izvrstno izbiro različnih sadnih sokov iz Slovenije. Pri nas lahko kupite nove zmrzovalne skrinje po najugodnejših cenah. Če pripravljate gostije, bankete ali slično, se vam priporočamo. Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah Vam napolnimo hladilnike!

Brez kosti „Short Rib and Blade Roast“

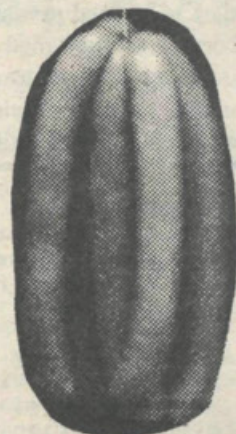
Funt... **\$2.89**

Kg... **\$6.37**

Sveže pečenice

Funt... **\$2.99**

„Maple“ — Večje hrenovke

Kg ... **\$6.59**

Zavoj **\$0.99**

Kupite in si prihranite na mesečnih posebnostih!
This month specials:

Za napolnenje Vaše zmrzovalne skrinje.

„Bučno olje“ („Special“ za junij)		\$10.59
„Podravka“ Kisle kumare		\$ 1.49
„Jugoslovanska grenčica“		\$ 1.49
„Wafers“ — 3 različne:	Jagode Vanila Lemon 3 kom za	\$ 1.00
„Kraš“ — Napolitanke različne vrste		\$ 2.99
„Turk“ — Kava	Zavoj	\$ 1.99
„Untes“ Jajčne testenine	Zavoj	\$ 1.19
„Radenska Slatina“	„pick up“	\$11.50

633 Vaughan Road (na vogalu Oakwooda)
Toronto, Ont. Telefon: 654-9123 in 654-9112